

Cymraeg

**#Caru
Cymraeg**

GRŴP COLEGAU
NPTC
GROUP OF COLLEGES

GEIRFA GWYDDONIAETH A a FFISEG

SCIENCE A AND PHYSICS VOCABULARY

Aer	Air	Anwytho	To induce
Adeiledd	Structure	Ar hap	Random
Adlewyrchiad mewnol	Internal reflection	Arafiad	Deceleration
Adlewyrchiad mewnol cyflawn	Total internal reflection	Ardaloedd cysgodol	Shadow zones
Adwaith (adweithiau) niwclear	Nuclear reaction(s)	Arsylw(adau)	Observation(s)
Adwaith cadwynol cynaliadwy	Sustainable chain reaction	Arwyneb	Surface
Adweithydd(ion)	Reactor(s)	Atmosffer	Atmosphere
Adweithydd(ion)	Reactant(s)	Atom(au)	Atom(s)
Adweithydd(ion)	Reactor(s)	Atomau nwy	Gas atoms
Adweithydd(ion)	Reactant(s)	Atomfa (atomfeydd)	Nuclear power station(s)
Ail-wneud	To repeat	Adwaith (adweithiau) niwclear	Nuclear reaction(s)
Allbwn	Output	Adweithydd(ion)	Reactant(s)
Allyriadau ymbelydrol	Radioactive emissions	Bagiau aer	Air bags
Amddiffyn rhag niwtronau a phelydiad gama	Neutron and gamma shielding	Bar trawiad o'r ochr	Side-impact bar
Amedr(au)	Ammeter(s)	Bodolaeth/bodoli	Existence/ to exist
Amgylcheddol	Environmental	Brasamcan	Approximation
Amledd	Frequency	Buanedd	Speed
Amodau	Conditions	Buanedd terfynol	Terminal speed
Amodau	Conditions	Buanedd tonnau	Speed of waves
Amser adweithio	Reaction time	Canfod	To detect
Amser meddwl	Thinking time	Catapwlt (catapyltau)	Catapult(s)
Amser talu yn ôl	Payback time	Cawr coch	Red giant
Amsugno	Absorb	Celloedd ffotofoltaidd	Photovoltaic cells
Amsugno	Absorption	Cerrynt	Current
Anghytwys	Unbalanced	Cerrynt gweithio	Working current
Anhyblyg	Rigid	Clec Fawr	Big bang
Ansefydlog	Unstable	Cludo	To carry
Anwythiad electromagnetig	Electromagnetic induction	Cofnodion seismig	Seismic records
		Cofnodydd data	Data logger
		Coil cynradd	Primary coil

Cymraeg

**#Love
Welsh**

GRŴP COLEGAU
NPTC
GROUP OF COLLEGES

GEIRFA GWYDDONIAETH A a FFISEG

SCIENCE A AND PHYSICS VOCABULARY

Coil eilaidd	Secondary coil	Cyfradd cyfrif	Count rate
Coil(iau) plân	Plane wire(s)	Cyfradd(au)	Rating(s)
Corblaned	Dwarf planet	Cyfradd(au) pŵer	Power rating
Corrach brown	Brown dwarf	Cyfrannedd gwrthdro	Inversely proportional
Corrach coch	Red dwarf	(mewn cyfrannedd gwrthdro â...)	
Corrach gwyn	White dwarf	Cyfrannedd union	Directly proportional
Cost(au) comisiynu	Commissioning cost(s)	(mewn cyfrannedd union â...)	
Costau datgomisiynu	Decommissioning costs	Cyfres	Series
Costau rhedeg	Running costs	Cyfrwng rhyngserol	Interstellar medium
Craidd seren	Core of a star	Cyfyngiant	Containment
Craidd sy'n hylifol	Liquid core	Cyfyngu	To contain
Craidd y Ddaear	Earth's core	Cyfyngu gwasgedd	Pressure containment
Craidd-C (creiddiau-C)	C-core(s)	Cylchdroi	To rotate/rotation
Cromlin(iau)	Curve(s)	Cylchedau domestig	Domestic circuits
Cryfder maes disgyrchiant	Gravitational field strength	Cylchred oes sêr	Life-cycle of stars
Cryfder maes magnetig	Magnetic field strength	Cymedrolydd	Moderator
Cwmpo tuag i mewn dan ddisgyrchiant	Gravitational collapse	Cynhaliwr pen	Head rest
Cydbwysedd	Balance	Cynhesu byd-eang	Global warming
Cydbwyso	To balance	Cynhyrchu pŵer	Power generation
Cydran(nau) trydanol	Electrical component(s)	Cynhyrchu pŵer trydanol	Electrical power generation
Cyfaint	Volume	Cynnyrch (cynhyrchion)	Product(s)
Cyfansoddiad cemegol sêr	Chemical composition of stars	Cysawd yr Haul	Solar System
Cyfanswm y pellter stopio	Overall stopping distance	Cysonyn	Constant
Cyfathrebu	Communication	Cysylltiad(au)	Optical fibre link(s)
Cyflenwad egni	Energy supply	ffibr optegol	Concept
Cyflenwad pŵer	Power supply	Cysyniad	
Cyflymder	Velocity	Cytbwys	Balanced
Cyflymiad	Acceleration	Cywasgran(nau)	Crumple zone(s)
Cyflymu	Accelerate		

Cymraeg

**#Caru
Cymraeg**

GRŴP COLEGAU
NPTC
GROUP OF COLLEGES

GEIRFA GWYDDONIAETH A a FFISEG

SCIENCE A AND PHYSICS VOCABULARY

Dadfeiliad ymbelydrol	Radioactive decay	Egni allbwn defnyddiol	Useful energy output
Daeargryn(feydd)	Earthquake(s)	Egni cinetig	Kinetic energy
Darfudiad	Convection	Egni gwynt	Wind energy
Dargludiad	Conduction	Egni mewnbwn	Input energy
Dechreuad y Bydysawd	Origin of the universe	Egni potensial	Potential energy
Deddf cadwraeth momentwm	Law of conservation of momentum	Egni potensial disgyrchiant	Gravitational potential energy
Deddfau mudiant Newton	Newton's laws of motion	Egni solar	Solar energy
Defnydd(iau) gwastraff	Waste material(s)	Egni sy'n cael ei drosglwyddo	Energy transfer
Defnydd(iau) ymbelydrol	Radioactive material(s)	Egni tanwydd	Fuel energy
Defnyddiol	Useful	Ehangiad y Bydysawd	Expansion of the universe
Defnyddiwr	User	Ehangu	To expand
Dibwys	Negligible	Electronau symudol	Mobile electrons
Dibynadwy	Reliable	Elfennau	Elements
Diffyg cydbwysedd	Imbalance	Endosgop(au)	Endoscope(s)
Difodi	Annihilate	Ffitiad(au) golau	Light fitting(s)
Dis	Dice	Ffawt	Fault
Disgyrchiant	Gravity	Ffibr(au) optegol	Optical fibre(s)
Disymudedd	Rest	Ffin plân	Plane boundary
Dos(au)	Dose(s)	Ffôn(ffonau) symudol	Mobile phone(s)
Dosbarthu trydan	Electricity distribution	Ffotogelloedd	Photocells
Dwysedd	Density	Ffrithiant	Friction
Dwysedd	Density	Ffrwydrad(au)	Explosion(s)
Dyddio carbon	Carbon dating	Ffwrn	Oven
Dyfais gwefru ffôn symudol	Mobile phone charger	Ffynhonnell (ffynonellau) egni	Energy source(s)
Effaith modur	Motor effect	Ffynhonnell artiffisial	Artificial source
Effaith tŷ gwydr	Greenhouse effect	Ffynhonnell egni amgen	Alternative energy source
Effeithiau amgylcheddol	Environmental impact	Ffynhonnell naturiol	Natural source
Effeithlonrwydd egni	Energy efficiency		
Egni	Energy		
Egni	Energy		
Egni allbwn	Output energy		

Cymraeg

**#Love
Welsh**

GRŴP COLEGAU
NPTC
GROUP OF COLLEGES

GEIRFA GWYDDONIAETH A a FFISEG

SCIENCE A AND PHYSICS VOCABULARY

Ffynhonnell ymbelydrol	Radioactive source	Gwregys asteroidau	Asteroid belt
Foltedd	Voltage	Gwregys(au)	Seat belt(s)
Foltedd mewnbwn/allbwn	Input/output voltage	Gwresogi	Heating
Folteddau isel/uchel	Low/high voltages	Gwrthdrawiad(au)	Collision(s)
Foltmedr(au)	Voltmeter(s)	Gwrthdrawiad(au) egni uchel	High energy collision(s)
Gorsaf drydan (gorsafoedd trydan)	Power station(s)	Gwrthiant	Resistance
Galaeth y Llwybr Llaethog	Milky Way galaxy	Gwrthronyn electron	Antiparticle of an electron
Galaethau pell	Distant galaxies	Gwrthrych	Object
Galw newidiol	Distant galaxies	Gwrthydd	Resistor
Generadur trydan c.e. syml	Fluctuating demand	Gwrthydd newidiol	Variable resistor
Geoffisegwyr	Simple a.c. electric generator	Gwydr dwbl	Double glazed
Golau gweladwy	Geo-physicists	Gwydro dwbl	Double glazing
Gorsaf drydan	Visible light	Hanner oes	Half life
Gorsaf drydan sydd ddim yn defnyddio gwres	Power station	Hyd oes	Lifetime
Graddfa(graddfeydd)	Non-thermal power station	Is-orsaf(oedd)	Substations
pellter	Distance scale(s)	Isotop	Isotope
Grid Cenedlaethol	National Grid	Kelvin	Kelvin
Grym	Force	Lamp ffilament	Filament lamp
Grym cydeffraith	Resultant force	Lid	Lead
Grym disgyrchiant	Gravitational force	Lledaeniad	Propagation
Grym llusgiad	Drag force	Llinellau pwêr	Power lines
Grym(oedd)	Force(s)	Lloeren(ni)	Geosynchronous satellite(s)
Grymoedd allanol	External forces	geocydamseredig	
Gwactod	Vacuum		
Gwasgedd nwy	Gas pressure		
Gwasgedd nwyon	Pressure of gases		
Gwasgedd pelydriad	Radiation pressure		
Gwifren	Wire		
Gwifren (gwifrau) syth	Straight wire(s)		
gwneud (gan ddyn)	Man-made		

Cymraeg

**#Caru
Cymraeg**

GRŴP COLEGAU
NPTC
GROUP OF COLLEGES

GEIRFA GWYDDONIAETH A a FFISEG

SCIENCE A AND PHYSICS VOCABULARY

Maes (meysydd) magnetig	Magnetic field(s)	Oediad amser	Lag time / time delay
Magnet(au) bar	Bar magnet(s)	Offer trydanol	Electrical Appliance(s)
Mantell sy'n solet	Solid mantle	Ôl prif ddilyniant	Post main-sequence
Mantell y Ddaear	Earth's mantle	Olunydd ymbelydrol	Radioactive tracer
Mast ffôn symudol	Mobile phone mast	Ôl-rocedi	Retro-rockets
Meddygaeth niwclear	Nuclear medicine	Ôl-troed carbon	Carbon footprint
Mesurydd trydanol	Electrical meter	Osgiliad	Oscillation
Mewnbwn	Input	Osgled	Amplitude
Microdonnau	Microwaves		
Microgeneradur(on)	Micro generator(s)	Pellter brecio	Braking distance
Model cyfrifiadurol	Computer model	Pellter meddwl	Thinking distance
Model y Glec Fawr	Big Bang model	Pelydrau gama	Gamma rays
Modiwl lleuad	Lunar module	Pelydrau X	X rays
Modur c.u.symbl	Simple d.c. motor	Pelydriad	Radiation
Momentwm	Momentum	Pelydriad cefndir	Background radiation
Momentwm	Momentum	Pelydriad cefndir	Cosmic microwave
Mudiant	Motion	microdonnau cosmig	background radiation
Mudiant	Motion	Pelydriad gama	Gamma radiation
Mudiant heb gyflymiad	Unaccelerated motion	Perygl(on) i iechyd	Health risk(s)
Mudiant moleciwlau	Molecular motion	Planed(au)	Planet(s)
		Plisg	Shells
Newid / addasu	Adjust	Plwton	Pluto
Newidydd codi	Step-up transformer	Plygiant	Refraction
Newidydd datodadwy	Demountable transformer	Prif ddilyniant	Main sequence
Newidydd gostwng	Step-down transformer	Prif gyflenwad	Mains
Newidydd(ion)	Transformer(s)	Proton(au)	Proton(s)
Newidyn	Variable	Pryder y cyhoedd	Public concern
Niwclews atomig	Atomic nucleus	Pŵer	Power
Niwclews heliwm	Helium nucleus	Pŵer allbwn	Power output
Niwcliosynthesis	Nucleosynthesis	Pŵer treiddio	Penetrating power
Niwclysau atomig	Unstable atomic nuclei		
ansefydlog			
Niwtron(au)	Neutron(s)		
Niwtronau araf	Slow neutrons		

Cymraeg

**#Love
Welsh**

GRŴP COLEGAU
NPTC
GROUP OF COLLEGES

GEIRFA GWYDDONIAETH A a FFISEG

SCIENCE A AND PHYSICS VOCABULARY

**Rhif niwcleon
Rhif proton
Rhodenni rheoli
Rhuddiad cosmolegol
Rhyddhau egni
Rhyngweithiad
Rhyngweithio
Rhyngweithio**

**Nucleon number
Proton number
Control rods
Cosmological red shift
To release energy
Interaction
Interact
To interact**

**Tymheredd
Tanc crychdonni
Tonnau ardraws
Tonnau arhydol
Tonnau arwyneb
Tonnau plân
Tonnau sain
Tonnau-P (cynradd)
Tonnau-S (eilaidd)**

**Temperature
Ripple tank
Transverse waves
Longitudinal waves
Surface waves
Plane waves
Sound waves
P-waves
S-waves**

**Sbectrwm
Sbectrwm amsugno
Sbectrwm
electromagnetig
Sefydlogrwydd
Seismig
Sêr cawr
Sêr mas solar
Sêr masfawr
Seren niwtron
Sero absoliwt
Stof**

**Spectrum
Absorbtion spectrum
Electromagnetic
spectrum
Stability
Seismic
Giant stars
Solar-mass stars
Massive stars
Neutron star
Absolute zero
Hob**

**Treiddio
Troad (troadau)
Trawsnewid
Taenlen
Tebygolrwydd
Trin canser
Terfyn cyflymder
Trac aer
Treiddio/sy'n treiddio
Tonfedd
Tonnau electromagnetig
Tonnau radio
Tonnau sain
Tanwydd ffosil
Tegell
Thermol
Trawsyrru pŵer
Trosglwyddo egni
Trawsyrru trydan**

**To penetrate
Turn(s)
To transform
Spreadsheet
Probability
Cancer treatment
Speed limit
Air track
Penetrate/penetrating
Wavelength
Electromagnetic waves
Radio waves
Sound waves
Fossil-fuel
Kettle
Thermal
Power transmission
Energy transfer
Electricity transmission**

**Tanwydd
Tanwydd ffosil
Trawsnewid
Trosglwyddo egni
Tyrbin(au) gwynt
Teclyn rheoli o bell
Thermodydanol
Torrwr cylched bychan
Trydan dŵr
Tywyn
Twll du
Terfyn**

**Fuel
Fossil fuel
Conversion
Energy transfer
Wind turbine(s)
Remote control
Thermoelectric
Mcb
Hydroelectric
Glow
Black hole
Limit**

Cymraeg

**#Caru
Cymraeg**

GRŴP COLEGAU
NPTC
GROUP OF COLLEGES

GEIRFA GWYDDONIAETH A a FFISEG

SCIENCE A AND PHYSICS VOCABULARY

**Unedau sy'n cael eu
defnyddio**
Uwchfioled
Uwchganolbwynt
daeargryn
Uwchnofa

Units used

Ultra violet
**Epicentre of an
earthquake**
Supernova

Ymbelydredd (niwclear)
**Ymbelydredd alffa, beta,
gama**
Y Bydysawd
Ymddygiad gwrthrychau
Ymbelydredd alffa
Ymbelydredd beta
Ymasiad niwlcear
Ymholliad niwclear
Ymddygiad moleciwlau
Y Bydysawd
Ymasiad

Radiation (nuclear)
**Alpha/beta/gamma
radiation (radioactive)**
The universe
Behaviour of objects
Alpha radiation
Beta radiation
Nuclear fusion
Nuclear fission
Molecular behaviour
The universe
Fusion

Wedi'i gywasgu

Compressed

